

De stemming van 16 juni 2013

Zowel VVD als PvdA zakken deze week een zetel weg. Daardoor komen deze partijen samen uit op 37 zetels, 42 minder dan bij de Tweede Kamerverkiezingen. Een dergelijke lage score hadden deze twee partijen samen voor het laatst vlak voor de val van het kabinet CDA-PvdA-ChristenUnie. De twee partijen die hiervan profiteren zijn PVV en SP, die inmiddels op de eerste (29) en tweede (24) plaats staan. Interessant is om te zien hoe de uitslag van vandaag lijkt op die van oktober 2011. Alleen zien we een groot verschil bij VVD en 50PLUS.

Dat de PVV op dit moment de partij is met de grootste winst komt ook omdat de PVV niet alleen veel wint van de VVD, maar ook een recordwinst haalt op de PvdA. Een partij waar de PVV in het verleden doorgaans weinig van won. Ongeveer 8% van de kiezers van de PvdA uit september 2012 geeft nu aan PVV te stemmen. Bij de verkiezingen scoorde de PvdA 28% bij de kiezers met een beneden modaal inkomen. Dat is nu gedaald naar minder dan 10%.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	9-10-2011	9-6-2013	16-6-2013	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	41	31	22	21	-1	-20
PvdA	38	16	17	16	-1	-22
PVV	15	29	28	29	1	14
SP	15	25	23	24	1	9
CDA	13	14	14	14		1
D66	12	18	17	17		5
ChristenUnie	5	5	6	6		1
Groen Links	4	7	4	4		
SGP	3	2	4	4		1
Partij voor de Dieren	2	2	4	4		2
50PLUS	2	1	11	11		9
Totaal	150	150	150	150		
VVD+PvdA	79	47	39	37	-2	-42

Twee onderwerpen lijken de komende tijd nog een fors effect te gaan hebben op het electoraat en wellicht daarmee ook op het krachtenveld op het Binnenhof: de besluitvorming rondom de JSF en de aanpak van het begrotingstekort.

Met name de PvdA gaat een onrustige periode tegemoet rondom de aanstaande besluitvorming rondom de JSF. Mocht de regering gaan beslissen om de JSF te gaan aanschaffen dan lijkt dat deze partij, ook door de kiezers die nog steeds PvdA stemmen, niet in dank afgenomen te worden. Maar 13% van de PvdA-kiezers vindt dat de PvdA moet instemmen met het besluit om de JSF te gaan bestellen.

Wat vindt u ten aanzien van het aanschaffen van nieuwe vliegtuigen van de luchtmacht?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Geen nieuwe vliegtuigen want Nederland heeft geen vliegtuigen voor de luchtmacht nodig	22%	31%	10%	8%	15%	28%	30%	40%
De bestaande vliegtuigen (F-16) kunnen nog wel veel langer gebruikt worden	35%	37%	33%	18%	24%	45%	55%	26%
Er moeten wel nieuwe vliegtuigen besteld worden	33%	21%	49%	60%	47%	19%	9%	27%
Weet niet/geen antwoord	11%	11%	9%	13%	14%	8%	7%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wat vindt u wat er moet gebeuren als er besloten wordt wel nieuwe vliegtuigen aan te schaffen?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
De JSF aanschaffen	35%	26%	52%	48%	36%	26%	23%	28%
Een ander vliegtuig aanschaffen dan de JSF	40%	44%	26%	30%	42%	52%	49%	53%
Weet niet/geen antwoord	26%	31%	23%	22%	22%	22%	28%	19%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Vindt u dat de PvdA wel of niet moet instemmen met de aankoop van de JSF?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Wel	26%	17%	51%	46%	29%	13%	5%	21%
Niet	57%	69%	34%	34%	47%	78%	84%	72%
Weet niet/geen antwoord	16%	15%	16%	20%	25%	10%	11%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Hoe diep dat bij de PvdA-kiezers zit blijkt ook uit de volgende tabel. Ook bij de PvdA-kiezers uit 2012, die nog steeds aangeven PvdA te stemmen is er grote weerstand tegen het mogelijkere instemmen van de PvdA bij de aankoop van de JSF.

Vindt u dat de PvdA wel of niet moet instemmen met de aankoop van de JSF?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemde PvdA TK2012	Stemt nu PvdA	Stemt nu geen PvdA meer
Wel	26%	13%	16%	11%
Niet	57%	78%	75%	79%
Weet niet/geen antwoord	16%	10%	9%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Het andere onderwerp dat de komende tijd een dominante rol gaat spelen bij het electoraat, is de aanpak van het begrotingstekort. Het bedrag van 6 miljard bezuinigen wordt maar door 22% van de kiezers gedragen. Ook bij de VVD-kiezers is hier geen meerderheid voor.

Wat vindt u dat de regering moet doen?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
6 miljard extra bezuinigen	22%	9%	37%	26%	35%	16%	2%	8%
Niet extra bezuinigen	51%	80%	38%	39%	19%	54%	85%	57%
Wel extra bezuinigen, maar minder dan 6 miljard	26%	9%	24%	34%	44%	28%	13%	33%
Weet niet/geen antwoord	2%	2%	1%	2%	3%	3%	0%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

In mei 2012, kort na de val van het kabinet werd een lijst van mogelijke bezuinigingen voorgelegd. Aangegeven werd welke bezuinigingen de kiezers absoluut afwezen. Deze lijst is -soms in een wat aangepaste vorm- weer voorgelegd en vergeleken met de uitslag van ruim 1 jaar geleden. Er zijn een aantal duidelijke verschillen, maar ook veel overeenkomsten.

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	mei-12	jun-13	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
			PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Verhogen van de BTW naar 21%/23%	71%	81%	95%	79%	90%	58%	76%	87%	87%
Verhogen van de eigen bijdrage van de aankoop van medicijnen	57%	69%	92%	47%	61%	48%	81%	90%	92%
Verhoging benzineaccijns	63%	64%	92%	74%	54%	39%	52%	67%	72%
Verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd in 2025 naar 68/70 jaar	44%	63%	88%	56%	50%	38%	72%	86%	72%
Verhoging collegegeld met 1000 euro per jaar	72%	59%	70%	45%	50%	56%	57%	83%	43%
Een spitsheffing op de snelwegen	42%	48%	59%	59%	48%	28%	38%	44%	62%
Inkorten van de WW duur naar 1 jaar	36%	44%	56%	32%	53%	30%	58%	59%	67%
Verlagen van de WW met 5%	45%	43%	55%	30%	30%	24%	62%	65%	68%
Ontkoppeling van de uitkeringen van de lonen	43%	39%	33%	24%	22%	26%	61%	61%	65%
Verlagen van de huurtoeslagen	41%	37%	41%	19%	25%	33%	54%	77%	29%
Het afschaffen van de belastingvrije vergoeding van de reiskosten	36%	37%	53%	35%	33%	28%	31%	55%	55%
Verhoging belastingtarief hoogste schijf met 3%	32%	36%	51%	60%	51%	20%	18%	11%	30%
Beperken van de hypotheekrenteaftrek	28%	33%	36%	47%	45%	13%	27%	17%	18%
Verlaging salarissen ambtenaren met 5%	37%	32%	20%	25%	36%	45%	38%	34%	31%
Verdere bezuinigingen op cultuur met 200 miljoen	36%	26%	11%	9%	24%	45%	35%	50%	20%
Verdere bezuinigingen op de omroepen met 200 miljoen	26%	24%	24%	10%	29%	25%	32%	31%	27%
Verhoging accijns op alcohol	24%	23%	36%	27%	22%	15%	23%	21%	19%
Verlagen van de ontwikkelingshulp met 3 miljard euro	24%	19%	1%	4%	21%	32%	23%	24%	10%
Verhoging accijns op sigaretten	22%	17%	29%	18%	7%	18%	18%	27%	21%
Verlaging inkomen politici met 5%	11%	6%	2%	6%	19%	14%	6%	2%	2%

*) stemt nu 50PLUS